

Pressemelding disputas Arne Carlsen

Arne Carlsen disputerer den 21.01. 2026 for ph.d.-graden ved Universitetet i Bergen med avhandlingen «Therapeutic Drug Monitoring of Infliximab and Adalimumab in Inflammatory Bowel Disease – Impact on Treatment Descisions».

Inflammatorisk tarmsykdom (IBD) er en fellesbetegnelse for ulcerøs kolitt og Crohns sykdom, som er kroniske betennelsestilstander i mage- og tarmkanalen. IBD forekommer hos om lag 1% av befolkningen, og vanlige symptomer er magesmerter, blodig diare og sykdomsfølelse.

Effektiv medikamentbehandling er avgjørende for å unngå komplikasjoner og opprettholde best mulig livskvalitet hos pasientene.

I sitt doktorgradsarbeid undersøkte Carlsen om regelmessige målinger av medikamentnivåer i blodet kunne forbedre behandlingen av IBD. Studien omfattet 210 pasienter som fikk målt medikamentnivåer ved studiestart og deretter hver tredje måned i ett år. Formålet var å optimalisere medikamentdoseringen og redusere sykdomsaktiviteten. Sykdomsaktivitet og inflammasjon ble evaluert ved hjelp av blodprøver, avføringsprøver og etablerte kliniske skårer.

Et viktig funn var at en tredjedel av pasientene ved studiestart hadde for lavt medikamentnivå i blodet utfra en forhåndsdefinert minimumsverdi, og at disse hadde tegn til mer tarmbetennelse. Rundt 10% av pasientene hadde antistoffer i blodet rettet mot legemiddelet de fikk, og dermed ingen effekt av behandlingen.

Carlsen påviste deretter en nedre grense for medikamentkonsentrasjonen som er nødvendig for å holde tarmbetennelsen under kontroll.

I en oppfølgingsstudie over ett år var hovedfunnet at pasienter som hadde for lave medikamentnivåer fikk mindre tegn til tarmbetennelse etter økning av medikamentdosen. Lave medikamentnivåer underveis i oppfølgingen var ugunstig og forbundet med økt betennelsesaktivitet.

Studien viser at måling av medikamentkonsentrasjoner er nyttig i den kliniske oppfølgingen av pasienter med IBD. Medikamentkonsentrasjonen bør holdes over en nedre grense for å ha kontroll over tarmbetennelsen, og regelmessige målinger og tilpasset behandling kan gi mindre sykdomsaktivitet over tid.

Personalia

Arne Carlsen (født 1977) avla embetseksamen i medisin ved Universitetet i Leipzig, Tyskland, i 2006. Han er spesialist i indremedisin og fordøyelsessykdommer, og jobber som overlege ved gastroenterologisk seksjon, Stavanger Universitetssjukehus.

Avhandlingen utgår fra Klinisk institutt 2 ved Det Medisinske Fakultet, Universitetet i Bergen. Hovedveileder er Tore Bjørn Grimstad, og biveiledere er Roald Omdal og Lars Aabakken.